

माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८२

बागमती प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय
हेटौडा, नेपाल

[Handwritten signature]

माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८२

प्रस्तावना:

बागमती प्रदेश भित्र सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूमा साईबर सुरक्षा सम्बन्धी कानुनी तथा व्यवहारिक ज्ञानको विकास तथा २१ औं शताब्दिमा विश्व बजारको आवश्यकता कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सेक्युरिटी सम्बन्धी आधारभूत व्यवहारिक ज्ञान र अभ्यासमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम सरल, सहज र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले प्रदेश विनियोजन ऐन २०८२ को दफा ११ को उपदफा (२) बमोजिम यो कार्यविधि बनाएको हो।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम " माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८२" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा-

(क) "कार्यक्रम" भन्नाले आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को लागि स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम " माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम" सम्झनु पर्दछ।

(ख) "कृत्रिम बौद्धिकता" भन्नाले मानिस जस्तै सोच्ने, सिक्ने, निर्णय गर्ने र समस्या समाधान गर्ने क्षमता कम्प्युटर वा मेसिनमा विकास गर्ने प्रविधिलाई सम्झनु पर्दछ।

(ग) "प्रदेश" भन्नाले बागमती प्रदेश सरकारलाई सम्झनु पर्दछ।

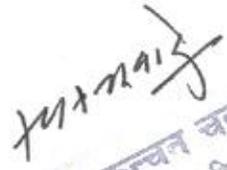
(घ) "निर्देशनालय" भन्नाले सामाजिक विकास मन्त्रालय अन्तर्गत शिक्षा विकास निर्देशनालय सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "मन्त्रालय" भन्नाले बागमती प्रदेश सरकारको सामाजिक विकास मन्त्रालय सम्झनु पर्दछ।

मा. कञ्चन ज्ञान वादे
मन्त्री

- (च) "साईबर सुरक्षा" भन्नाले कम्प्युटर, मोबाइल, नेटवर्क र डिजिटल डाटालाई ह्याकिङ, साईबर सुरक्षा ठगी र अनधिकृत पहुँचबाट जोगाउने प्रकृया र प्रविधिलाई सम्झनु पर्दछ।
- (छ) "स्थानीय तह" भन्नाले बागमती प्रदेशभित्र रहेका गाँउपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।
- (ज) "विद्यालय" भन्नाले कक्षा ९-१० वा ९-१२ मा प्राविधिक धार तर्फ कम्प्युटर इन्जिनियरिङ विषय अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालय सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद-२

कार्यक्रमको उद्देश्य र शैक्षिक कार्यक्रम

३. उद्देश्यः (१) कार्यक्रमका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:-

- क) विद्यार्थीहरूलाई कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) सम्बन्धी आधारभूत अवधारणा, प्रयोग र जोखिमसँग परिचित बनाई सुरक्षित तथा जिम्मेवार डिजिटल साक्षर नागरिक बनाउनु
- ख) साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी आधारभूत अवधारणा, प्रयोग र जोखिमसँग परिचित बनाउनु
- ग) विद्यार्थीहरूलाई २१औँ शताब्दीका आवश्यक सीपहरू जस्तै समस्या समाधान, तार्किक सोच, डेटा बुझ्ने क्षमता र प्रविधिमैत्री सोच विकास गर्न सहयोग पुऱ्याउनु
- घ) AI र डिजिटल प्रविधिको नैतिक, सुरक्षित र उत्तरदायी प्रयोगबारे सचेत गराई गलत प्रयोग र दुरुपयोग न्यूनीकरण गर्नु
- ङ) साईबर सुरक्षा तथा Artificial Intelligence सम्बन्धी सिप विकास गरी विद्यार्थीहरूलाई उद्यमशिल बनाउन सहयोग गर्नु ।

४. विषयक्षेत्र :- (१) कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी निर्देशनालयले तयार गरेको पाठ्यसामग्री/विषयवस्तु एवम् विद्यमान आवश्यकता बमोजिमका विषयवस्तुहरू पहिचान गरी सो सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप हासिल हुने गरी व्यवस्था गर्न सकिनेछ।

(२) विद्यालयले कम्तीमा ६० घण्टाको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

भा. कान्छन चन्द्र वादे
मन्त्री

५. कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने विद्यालयः(१) यो कार्यक्रम चालू आर्थिक वर्षमा प्रदेश भित्र कक्षा ९-१२ मा प्राविधिक धार तर्फ कम्प्युटर इन्जिनरिड सञ्चालन भएका दफा ८ बमोजिमको सामुदायिक विद्यालयहरूमा सञ्चालन गरिनेछ।

(२)प्रदेश भित्र कक्षा ९-१० मा कम्प्युटर इन्जिनियरिड अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालय र कक्षा ९-१२ मा कम्प्युटर इन्जिनियरिड अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालयमा यो कार्यक्रम शुरुवात गरिनेछ।

६. कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया : (१)कार्यक्रम सञ्चालनका लागि Artificial Intelligence र साईबर सेक्युरिटीसम्बन्धी विषयवस्तु समावेश गरी शिक्षक/प्रशिक्षकको लागि स्रोत पुस्तिका/प्रशिक्षण निर्देशिका तयार गरिनेछ।

(२) स्रोत पुस्तिका/प्रशिक्षण निर्देशिका तयार गरी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि छनोट भएका विद्यालयहरूको प्रधानाध्यापकहरूका लागि अभिमुखीकरण गरिनेछ।

(३) कार्यक्रम सञ्चालन हुने विद्यालयका शिक्षकहरूको लागि साईबर सुरक्षा तथा Artificial Intelligence सम्बन्धी अभिमुखीकरण एवम् तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

(४) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि छनोट भएका विद्यालयबाट तालिममा सहभागी शिक्षकबाट आफ्ना विद्यालयमा माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई साईबर सुरक्षा तथा Artificial Intelligence सम्बन्धी सैद्धान्तिक, व्यवहारिक एवम् कानूनका क्षेत्रमा प्रशिक्षण सहजीरकण सञ्चालन गरिनेछ।

(५) विद्यालयमा कक्षा (९-१२) सम्मका विद्यार्थीलाई विद्यालय समय भन्दा अघि वा पछि गरी कार्याशालामा सहभागी गराउनु पर्नेछ।

(६) कार्यक्रमका लागि छनोट भएका विद्यालयहरूसँग निर्देशनालयले अनुसुची १ सम्झौता बमोजिम गरी कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ। छनोट भएका विद्यालयलाई प्रति विद्यालय रु २ लाख उपलब्ध गराइनेछ।

(७) विद्यालयले उक्त कार्यक्रम सम्बन्धित संस्थाबाट सेवा खरिद गरी वा आफ्नै सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित प्रशिक्षकबाट सञ्चालन गर्ने सक्नेछ।

(८)यो कार्यक्रम निर्देशनायले विद्यालय मार्फत सञ्चालन गर्नेछ। यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि शिक्षा तालिम केन्द्र, सामाजिक विकास कार्यालय र स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्य गरिनेछ। कार्यक्रम सञ्चालन भएका विद्यालयको अनुगमन तथा पृष्ठपोषण स्थानिय तहबाट पनि हुनेछ।

मा. कान्चन चन्द्र बादे
मन्त्री

(९) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि अनुसूची २ बमोजिमका शिर्षकमा खर्च गर्न सकिनेछ।
७. विद्यालय छनोटका शर्तहरू: (१) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि देहायका विद्यालयहरूले आवेदन दिन सक्नेछन्:

- क) कक्षा ९-१० वा ९-१२ सम्म प्राविधिक धार तर्फ कम्प्युटर इन्जिनियरिङ् सञ्चालन भएको हुनुपर्नेछ।
- ख) कक्षा ९-१० वा ९-१२ सम्म कम्प्युटर इन्जिनियरिङ् अध्ययनरत कम्तिमा ६० जना विद्यार्थी हुनु पर्नेछ।
- ग) विद्यालयमा सूचना प्रविधि प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ।
- घ) कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रशिक्षक एवम् जनशक्ति उपलब्ध भएको हुनुपर्ने ।
८. विद्यालय छनोट प्रक्रिया: (१) विद्यालय छनोटको लागि १५ दिनको सूचना राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ। प्राप्त आवेदन मध्ये कार्यक्रम सञ्चालन हुने विद्यालय छनोटका आधार अनुसूची ३ बमोजिम हुनेछ।
(२) कम्प्युटर इन्जिनियरिङ् अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालयहरूको आवेदन नपरेमा वा थप विद्यालयमा सञ्चालन गर्नुपरेमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला भएका र विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरू छनोट गरिनेछ।

परिच्छेद-३

संरचनात्मक व्यवस्था

९. निर्देशक समिति: कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि आवश्यक नीति, योजना निर्माण एवम् मार्गदर्शन गर्न देहाय बमोजिमको निर्देशक समिति रहनेछ:-

(क) सचिव, मन्त्रालय	- अध्यक्ष
(ख) विद्यालय शिक्षा हेर्ने महाशाखा प्रमुख मन्त्रालय	- सदस्य
(ग) निर्देशक समितिले मनोनित गरेको कानून विज्ञ	- सदस्य
(घ) निर्देशक समितिले मनोनित गरेका सूचना प्रविधि विज्ञ	- सदस्य
(ङ) महानिर्देशक, निर्देशनालय	- सदस्य सचिव

१०. निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने
(ख) विद्यालयको छनोटका लागि सहजीकरण गर्ने
(ग) स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने
(घ) यस कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रमको ढाँचा र स्वरूप तय गर्ने
(ङ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने ।

२) समितिको बैठक भत्ता सम्बन्धी व्यवस्था प्रदेश सरकारद्वारा स्वीकृत कार्यसञ्चालन निर्देशिका अनुसार हुनेछ।

३) बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

११. कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति: १) कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि देहाय बमोजिमको समिति रहनेछ:-

(क) महानिर्देशक, निर्देशनालय	-अध्यक्ष
(ख) निर्देशक, योजना हेर्ने महाशाखा निर्देशनालय	सदस्य
(ग) महाशाखा प्रमुख, योजना हेर्ने मन्त्रालय	-सदस्य
(घ) निर्देशक समितिले मनोनयन गरेको सम्बन्धित क्षेत्रको विज्ञ १ जना	-सदस्य
(ङ) अधिकृत, योजना तथा शिक्षा विकास शाखा	- सदस्य सचिव

१२. कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- क) कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी सामाग्रीहरू विकास र प्रबोधिकरणका लागि निर्देशनालयलाई सहयोग र सहजीकरण गर्ने
ख) कार्यक्रम सञ्चालन हुने विद्यालयको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने
ग) विकास गरिएका सामग्रीहरूको कार्यान्वयनमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने।
२) समितिको बैठक भत्ता सम्बन्धी व्यवस्था प्रदेश सरकारद्वारा स्वीकृत कार्यसञ्चालन निर्देशिका अनुसार हुनेछ।
३) बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-४

सम्बद्ध निकायहरूको भूमिका

१३. मन्त्रालयको भूमिका:(१) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि मन्त्रालयको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) आवश्यक नीति, कार्यविधि र मापदण्ड तर्जुमा गर्ने
(ख) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्ने

मा. कान्तर चन्द्र वादे
मन्त्री

- (ग) सङ्घ र स्थानीय तहसँग आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने
(घ) कार्यक्रमको निरन्तर अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने।

१४. निर्देशनालयको भूमिका: (१) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशनालयको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) स्रोत सामग्री लगायतका सामग्रीहरूको विकास र प्रवोधकिरण गर्ने
(ख) कार्यक्रमको अभिमुखीकरण गर्ने
(ग) अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने
(घ) कार्यक्रमका सिकाई एवम् असल अभ्यासहरू अन्य विद्यालयमा आदान प्रदान गर्ने

१५. स्थानीय तहको भूमिका: (१) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय, सहकार्य र सहजीकरण गर्ने,
(ख) कार्यक्रमको निरन्तर अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
(ग) कार्यक्रमका सिकाई एवम् असल अभ्यासहरू आदान प्रदान गर्ने।

१६. विद्यालयको भूमिका: १) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विद्यालयको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ:

- क) एक जना सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित शिक्षक/प्रशिक्षकलाई सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने र अभिमुखीकरणका लागि सहजीकरण गर्ने
ख) विद्यालयले कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक योजना तयार गर्ने, कक्षा ९-१२ का विद्यार्थी छनोट गर्ने,
ग) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि समय तालिका मिलाउने,
घ) प्रशिक्षक र सरोकारवालासँग समन्वय गर्ने,
ङ) कम्प्युटर ल्याब, इन्टरनेट, प्रोजेक्टर, स्मार्ट बोर्ड, आवश्यक सफ्टवेयर तथा सुरक्षित डिजिटल वातावरणको व्यवस्था गरी व्यवहारिक अभ्यास सहज बनाउने
च) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने।

परिच्छेद-५
विविध

१७. अनुगमन, मूल्याङ्कन र सिकाई: १) विद्यालय, स्थानीय तह, निर्देशनालय र मन्त्रालय लगायतका निकायबाट कार्यक्रमको निरन्तर अनुगमन तथा मूल्याङ्कन हुनेछ। कार्यक्रमको सिकाई एवम् असल अभ्यास आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ। कार्यक्रमबाट विद्यार्थीहरूमा भएका सकारात्मक प्रमुख

श. कान्छन जन्द्र वादे
मन्त्री

परिवर्तन (Most significant change) हरूको पहिचान गरी थप प्रभावकारी बनाउने आवश्यक साधनहरूको विकास र प्रयोग गरिनेछ।

(२) विद्यालयहरूले वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तह र निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ।

१८. अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा: कृत्रिम बुद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रममा सहभागी विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीहरूको अभिलेखीकरणका लागि उपयुक्त प्रणालीको विकास गरी अध्यावधिक गर्ने व्यवस्था निर्देशनालयले गर्नेछ।

१९. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस कार्यविधिमा अन्यत्र जसनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यक्रमसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यहरू गर्दा तथा रकम भुक्तानी एवम् फरफारक तथा लेखा परीक्षण गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, खरिद नियमावली, २०६४ तथा अन्य प्रचलित कानून प्रतिकूल नहुने गरी गर्नुपर्नेछ।

२०. कार्यविधि संशोधन तथा परिमार्जन: यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयमा आर्थिक दायित्व आवश्यक पर्ने सम्बन्धमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको सहमति लिई र अन्य कुनै बाधा अड्काउ परेमा वा संशोधन गर्नु परेमा मन्त्रालयले संशोधन गर्न सक्नेछ।

भा. कान्चन चन्द्र बाबु
प्रन्धी

अनुसूची - १

(दफा ६ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

सम्झौता पत्र

शिक्षा विकास निर्देशनालय, बागमती प्रदेश, हेटौडा (यसपछि प्रथम पक्ष भनिएको) रजिल्ला.....स्थानीय तहकोविद्यालय (यसपछि द्वितीय पक्ष भनिएको) बिच माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि तपसिलका शर्तहरू पालना गर्ने गरी यो सम्झौता गरिदियो/लियो ।

क. प्रथम पक्षले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू:-

१. सम्झौता अनुसारको कार्यक्रम सञ्चालनका लागि तहाँ विद्यालयलाई अधिकतम रु. अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
२. विद्यालयलाई कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सम्झौता भए पश्चात् पहिलो किस्तामा ५० प्रतिशतले हुन आउने रकम विद्यालयको खातामा अनुदान निकासी दिइनेछ बाँकी ५० प्रतिशतसम्मको रकम कार्य सम्पन्न गरेपछि बिल भरपाई बमोजिम विद्यालयको खातामा अनुदान रकम निकासी गरिनेछ ।
३. तोकिएको समयभित्र कार्य सम्पन्न नगरेमा वा कार्य अधुरो गरेको पाइएमा अन्तिम किस्ता रकम निकासी दिन प्रथम पक्ष बाध्य हुने छैन ।
४. सम्झौता विपरीत कार्य गरेको पाइएमा प्रथम पक्षले जुनसुकै बेला यो सम्झौता रद्द गर्नेछ । सम्झौता रद्द भएमा दिइएको अनुदान रकम सम्बन्धित विद्यालयबाट फिर्ता गर्नु पर्नेछ ।

ख. दोस्रो पक्षले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू:-

१. उल्लेखित अनुदान रकम दोस्रो पक्षले निम्न शीर्षकमा खर्च गर्नु पर्नेछ:-

- क. कृत्रिम बौद्धिकता (Artificial Intelligence) र साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी सूचना प्रविधि सामग्री व्यवस्थापन
- ख. इन्टरनेट लगायतका विद्युतीय सामग्री व्यवस्थापन
- ग. विद्यार्थीहरूका लागि सूचना प्रविधि, साइबर चुनौती र सुरक्षा सम्बन्धी अभिमुखीकरण/कार्यशाला सञ्चालन
- घ. विद्यार्थीहरूको AI Club गठन तथा परिचालन
- ङ. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्थापन तथा तालिकीकरण गर्ने
- च. सम्बन्धित शीर्षकमा छुट्याइएको रकम सम्बन्धित शीर्षकमा नै खर्च गर्नुपर्नेछ। तोकिएको शीर्षकमा तोकिएको रकम अपुग भई थप गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित विद्यालयले नै व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

मा. कञ्चन चन्द्र वादे
मन्त्री

२. दोस्रो पक्षले हसाभित्र कार्यक्रम सम्पन्न गरी विलभरपाई अनिवार्य रूपमा पेस गरिसक्नुपर्नेछ ।
३. विद्यालयले सम्झौता भएको सात दिनभित्र कार्य प्रारम्भ गर्नु पर्नेछ ।
४. प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने जिम्मेवारी विद्यालयको हुनेछ ।
५. विद्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन पूर्वको अवस्था र कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात्को अवस्थाको विश्लेषण गरी कार्यक्रमको प्रभावकारिताको मूल्याङ्कन गरी अन्तिम प्रतिवेदन प्रथम पक्ष समक्ष पेश गर्नु पर्ने
६. नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट जारी भएका सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिअनुसार गर्नु गराउनुपर्नेछ ।
७. खरिद भएका सामग्रीको जिन्सी दाखिला गर्ने, सामग्रीको उपयोग तथा सोको रेखदेख र उचित मर्मत सम्भार गर्ने कार्य स्वतः विद्यालयको ह ।
८. दोस्रो किस्ता माग गर्दा निम्न कागजातहरू पेस गर्नु पर्नेछः-
- ❖ सञ्चालन गरिएको कार्यक्रमको माइन्युट, बिल भरपाईको प्रमाणित प्रतिलिपि
 - ❖ सञ्चालन भएका क्रियाकलाप र खरिद गरी दाखिला गरिएका सामानहरूको विवरण
 - ❖ कार्य सम्पन्न गर्दा गरेको सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू समावेश गरी शीर्षकगत यथार्थ खर्च भएको रकम सहितको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
 - ❖ समग्र प्रतिवेदन ।

सम्झौता गर्ने व्यक्तिहरू

शिक्षा विकास निर्देशनालयको तर्फबाट:

स्थानीय तहको तर्फबाट:

१. महानिर्देशकको नाम:

१ प्रधानाध्यापकको नाम:

हस्ताक्षर.....

हस्ताक्षर.....

२. योजना हेर्ने महाशाखा/शाखा प्रमुख

२. विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको

नाम:

नाम

हस्ताक्षर

हस्ताक्षर

कार्यालयको छाप:

सम्झौता सम्पन्न भएको मिति: /..... /.....

सा. कान्छन ज्ञान बाबु
सन्ती

अनुसूची २
(दफा ६ को उपदफा (९) सँग सम्बन्धित)
कार्यक्रम सञ्चालनका लागि खर्च गर्ने शीर्षकहरू

- बैठक भत्ता, कार्यशाला गोष्ठी र अभिमुखीकरणको लागि स्टेशनरी, खाजा खर्च र प्रशिक्षण लगायतको खर्च प्रदेश सरकारको स्वीकृत मापदण्ड अनुसार
- पाठ्यसामग्री र स्रोत सामग्रीको विकास: प्रदेश सरकारले स्वीकृत गरेको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ बमोजिम र प्रदेश सरकारको स्वीकृत मापदण्ड अनुसार
- विद्यालयको प्रोफाइल विकास र कार्यक्रम सञ्चालन
- विद्यार्थीहरूको लागि अभिमुखीकरण र अभ्यास तथा AI Club गठन तथा परिचालन
- अभिमुखीकरण कार्यशाला र तालिम कार्यक्रम सञ्चालन लागत
- निर्देशक, कार्यक्रम कार्यान्वयन र अनुगमन समितिको प्रदेश सरकारको स्वीकृत मापदण्ड अनुसार
- अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण: स्वीकृत नियमानुसार
- प्रतिवेदन विकास र प्रकाशन
- अन्य: प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम हुने
- वस्तु, सेवा र परामर्श खरिद प्रचलित खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ र प्रदेश खरिद नियमावली बमोजिम हुने
- सम्भाव्य क्रियाकलापहरू
 - ✓ Cyber Security र AI सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा आधारभूत सैद्धान्तिक कक्षा सञ्चालन
 - ✓ AI उपकरणको सुरक्षित र जिम्मेवार प्रयोगसम्बन्धी व्यवहारिक अभ्यास
 - ✓ व्यक्तिगत डिजिटल सुरक्षा सीप विकास तालिम
 - ✓ सामाजिक सञ्जाल सुरक्षा तथा डिजिटल आचरण सुधार कार्यक्रम
 - ✓ Cyber Bullying, अनलाइन दुरुपयोग र समाधान
 - ✓ AI र Cyber Security सम्बन्धी सामान्य कानुनी ज्ञान
 - ✓ AI प्रयोग गरेर समस्या समाधान र सिर्जनात्मक परियोजना कार्य
 - ✓ साइबर सुरक्षा र AI को जिम्मेवार प्रयोगसम्बन्धी Guideline, Poster, भिडियो वा डिजिटल सामग्री तयारी तथा सचेतना फैलाउने गतिविधि सञ्चालन ।

११

मा. कञ्चन चन्द्र बादे
सन्धी

अनुसूची ३
(दफा ८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)
कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विद्यालय छनोटका आधार

क्रं स.	आधार	अंक	कैफियत
१	कक्षा ९-१२ मा विद्यार्थी संख्या: प्रतिकक्षा औषत: २० सम्म भएमा: प्रतिकक्षा औषत: २१ देखि ३० सम्म भएमा: प्रतिकक्षा औषत: ३१ भन्दा बढी भएमा	१० अंक ८ अंक ९ अंक १० अंक	
२	सूचना प्रविधिको उपलब्धता: कम्तिमा चालु अवस्थाको १० थान कम्प्युटर भएमा चालु अवस्थाको ११ देखि १५ थान कम्प्युटर भएमा चालु अवस्थाको १६ देखि २० थान इन्टरनेट सुविधा सहितको कम्प्युटर भएमा चालु अवस्थाको २१ थान भन्दा बढी इन्टरनेट सुविधा सहितको कम्प्युटर भएमा	१० अंक ७ अंक ८ अंक ९ अंक १० अंक	
३	सिकाइ उपलब्धि: शैक्षिक सत्र २०८१ को SEE परीक्षाको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत: ४० प्रतिशत सम्म भएमा ४० प्रतिशत भन्दा बढी ५० प्रतिशत सम्म भएमा ५० प्रतिशत भन्दा बढी भएमा	१० अंक ८ अंक ९ अंक १० अंक	
४	स्थानिय तहको प्रकार: महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका भएमा: नगरपालिका/गाउँपालिका भएमा:	१० अंक ९ अंक १० अंक	
५	सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित संस्थासँगको सहकार्य भएमा	५ अङ्क	
६	जनशक्ति कम्प्युटर सम्बन्धी जनशक्ति ४ जनासम्म भएमा कम्प्युटर सम्बन्धी जनशक्ति ४ जनाभन्दा बढी भएमा	५ ४ ५	

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
१२

[Handwritten signature]
आ. कान्छन चन्द्र बाबु
मन्त्री